

INTERVJU: IVAN VRDOLJAK, MINISTAR GOSPODARSTVA

Za nas je svaka investicija važna

Temelj gospodarskog rasta je poduzetnička inicijativa, a temelj svake takve inicijative jest optimistično vjerovanje da ćemo kroz sinergiju rada, znanja i kapitala stvoriti dodane vrijednosti. U osnovi svih uspješnih priča je ista podloga – nove ideje i znanja, kvaliteta uloženog rada, vjera u sebe i usredotočenost na krajnjeg korisnika i, naravno, optimizam

Svetozar Sarkanjac

S ministrom gospodarstva Ivanom Vrdoljakom razgovarali smo o tome kako pokrenuti gospodarski zamašnjak, što možemo očekivati od našeg ulaska u EU te kakvom vidi budućnost hrvatskoga gospodarstva.

Kakvi su planovi Vlade vezano uz gospodarski razvoj do kraja njena mandata?

- Iskreno, u ova teška vremena nije lako biti ministar gospodarstva, nositi križ velikih očekivanja i brzih rezultata. No, najvažnije je da smo zaustavili negativne trendove. Pozitivne pokazatelje koje smo očekivali u 2013. imat ćemo u 2014. godini. Ministarstvo gospodarstva radi na više područja kako bi dosadašnje negativne trendove preokrenulo u gospodarski rast. U suradnji s brojnim partnerskim institucijama u ovom trenutku Ministarstvo radi na nekoliko iznimno važnih strateških dokumenata koji će biti temelj za gospodarski rast i razvoj u sljedećih desetak godina.

Osim strateških dokumenata radimo i na konkretnim politikama razvoja. Izdvojio bih nekoliko područja iz domene Ministarstva gospodarstva gdje smo do sada postigli rezultate i gdje u budućnosti očekujemo još veće uspjehe.

Tako smo promjenama u energetici stvorili preduvjete da Hrvatska postane energetska čvorište šire regije. Stvorili smo uvjete za velika ulaganja u istraživanje i eksploataciju ugljikovodika, omogućili realizaciju projekata koji će osigurati da Hrvatska ima stabilnu opskrbu energentima i najjeftinije moguće energente za industriju, što će potaknuti industrijski razvoj, zapošljavanje i ukupno gospodarstvo. U području OIE postavili smo cilj da kroz poticanje posebnih segmenata OIE što više novca od poticaja ostane

U iduće dvije godine fokusirat ćemo se na ubrzanje reformi, popravljavanje investicijske klime i smanjenje javne potrošnje

u državi te da se u što većoj mjeri koriste domaće komponente.

Što je još učinjeno?

- Uspješno smo priveli kraju proces privatizacije svih triju velikih državnih brodogradilišta u problemima, te time znatno smanjili opterećenje za državni proračun. Procesom restrukturiranja zadržana je brodograđevna industrija kao jedna od izuzetno važnih gospo-

darskih grana, te spašeno više tisuća radnih mjesta. Osim toga povećali smo izdvajanja za poticanje industrije putem sektorskih i regionalnih potpora. Posebno je posvećena pažnja realizaciji programa potpora projektima u industriji s najvećim utjecajem na gospodarstvo - prerađivačkoj industriji. Primjerice, Operativni program za poticaje u prerađivačkoj industriji donosi oko 1000 novih radnih mjesta godišnje.

Čuju se prigovori da nam nedostaje gospodarska strategija.

- Gospodarska razvojna strategija, kao krovni strateški dokument, kompleksna je strategija koju čine brojne "podstrategije": Industrijska, Inovacijska, Strategija razvoja turizma, Strategija razvo-

ja poduzetništva, Strategija poticanja investicija, Strategija pametne specijalizacije, Strategija razvoja ljudskih potencijala... Naša očekivanja od ovog dokumenta su velika jer će Hrvatska prvi put dobiti jedan sveobuhvatan strateški dokument koji će dati jasan okvir i smjernice te definirati politike za daljnji razvoj gospodarstva.

U svakom slučaju, u 2014. godini očekujemo i planiramo rast gospodarstva. To je realan scenarij, s kojim se slažu i sve stručne domaće i inozemne institucije. Hrvatskoj nedostaje puno optimizma u društvenom, političkom i gospodarskom životu, a mislim da Vlada i, posebno, Ministarstvo gospodarstva treba biti optimistično i ambiciozno. Sa svim mjerama i poli-

tikama za koje vidimo da daju rezultate nastavljamo i dalje, a premda su nam sredstva i resursi na žalost ograničeni, činimo sve što je u našoj moći kako bismo ih iskoristili na najučinkovitiji mogući način.

U kojoj mjeri su planovi mijenjani u odnosu na postavljeno prilikom preuzimanja vlasti 2011. godine?

- Dvadesetak obećanja iz *Plana 21* u nadležnosti su Ministarstva gospodarstva. U ovom trenutku, na polovini mandata, uspješno smo djelomično ili u potpunosti ostvarili 12 obećanja. Preostalih osam nije u isključivoj nadležnosti Ministarstva gospodarstva i u suradnji s drugim tijelima državne uprave i javnim institucijama radimo na njihovu ostvarivanju. Naravno da

je bilo promjena planova jer nismo bili u potpunosti informirani kakva nas situacija očekuje kod preuzimanja vlasti. Na žalost, kosture u ormarima nalazimo i danas te sukladno novim spoznajama mijenjamo dinamiku ili način realizacije naših planova. Od planova i obećanja danih Planom 21 ne odustajemo i nemamo namjeru bitno ih mijenjati. U iduće dvije godine fokusirat ćemo se na ubrzanje reformi, popravljavanje investicijske klime i smanjenje javne potrošnje.

Kako u tom kontekstu vidite dugoročnu viziju razvoja hrvatskog gospodarstva? Primjerice, do završetka novog proračunskog razdoblja EU-a, dakle do 2020.?

- Do tada, naše gospodarstvo mora postati konk-

rentno i dinamično, utemeljeno na znanju uz osiguranje jednakih uvjeta poslovanja u svim dijelovima Republike Hrvatske. Također, ono mora biti gospodarstvo razvijeno kroz unapređenje industrijske proizvodnje i reindustrijalizaciju zemlje, s visokotehnoškom proizvodnjom konkurentnom u cijelom EU-u. Imat

Zadaća Vlade, na kojoj predano radimo, jest stvaranje zakona i propisa koji potiču poduzetništvo

ćemo još sigurniji i stabilniji energetske sustav, dostupnu i dostatnu opskrbu energijom, do tada ćemo imati najjeftiniju moguću energiju za građane i gospodarstvo, učinkovito ćemo gospodariti mineralnim sirovinama i dodatno se povezati s ostalim europskim energetske sustavima. Već sad to postaje, ali tad će sigurno biti energetske čvorište Srednje i Istočne Europe.

Tada, a ovo nije demagogija, očekujem stabilan održiv rast i razvoj gospodarstva i BDP-a prema stopama višim od tri posto, temeljen na konkurentnom realnom sektoru i investicijama i ulaganjima.

Što se, realno, od važnijih investicija može očekivati u 2014. godini?

- Za nas je svaka investicija važna, bez obzira na to otvara li pet, 50 ili 500 radnih mjesta. U ovom trenutku Ministarstvo gospodarstva i Agencija za investicije i konkurentnost u pripremi imaju stotinjak investicija čija je ukupna vrijednost veća od sedam milijardi eura, čijom će se realizacijom otvoriti više od 10.000 radnih mjesta. Te su investicije u različitim fazama realizacije, od inicijalnog upita, kontakta i interesa pa do završne realizacije i početka proizvodnje, odnosno obavljanja djelatnosti.

O konkretnim imenima investitora, na žalost, ne

moгу u ovom trenutku govoriti, ali mogu reći da će samo neki od značajnijih investicijskih projekata koji se trenutačno realiziraju u Republici Hrvatskoj i koji će započeti s realizacijom u 2014. godini rezultirati ukupnim investicijama od 1,5 milijardi eura, a procjenjuje se da će ukupno zaposliti oko 2000 ljudi. Riječ je o investicijskim projektima uglavnom iz sektora turizma i proizvodno-pretrađivačkog sektora.

Osim na privlačenju investicija radimo i na uklanjanju administrativnih prepreka postojećim investitorima, a koji su u realizaciji projekata naišli na određene prepreke. Kroz Radnu skupinu za poslovnu klimu i privatne investicije, osnovanu u siječnju 2013. godine, rješavali smo 23 investicijska projekta ukupne vrijednosti 1,25 milijardi eura koji bi omogućili zapošljavanje oko 3000 ljudi, a uklonili smo prepreke za 11 investicijskih projekata u ukupnom iznosu od 474,93 milijuna eura, koji će omogućiti zapošljavanje gotovo 2000 ljudi.

Priču o tome kako smo mala zemlja velikih potencijala slušamo već dvadesetak godina bez konkretnijih rezultata. Što učiniti da se riješimo osjećaja depresije, ne samo kod građana, nego i među poduzetnicima i menadžerima?

- Ne postoji jedna mjera kojom možemo ukloniti taj osjećaj o kojem govorite. Mislim da je on posljedica nesnalaženja dijela našeg društva u globalnom poslovnom okruženju. Dio javnosti kao da i dalje misli da država otvara radna mjesta. Zadaća nas kao Vlade, na kojoj predano radimo, jest stvaranje zakona i propisa koji potiču poduzetništvo. Kad kažem da na tome predano radimo, potkrijepiću to činjenicom da smo samo na području gospodarstva osmislili i usvojili 22 zakona, 63 podzakonska akta i propisa, te 21 strateški dokument s ciljem stvaranja pogodno poduzetničke klime i zakonskih preduvjeta za

uspješno poslovanje. To je ono što je naša zadaća, ali smo svjesni da to, bez podrške javnosti, neće biti dovoljno za promjenu raspoloženja u Hrvatskoj.

Stječe se dojam da u pojedinih sredinama investitori nisu dobrodošli...

- U dijelu javnosti postoji otpor prema poduzetnicima i investitorima, kao da su oni kolektivni krivci za sve greške i anomalije iz privatizacije i pretvorbe 90-ih godina. Bez današnjih poduzetnika i investitora nema gospodarske budućnosti, a među njima su vlasnici i velikih i srednjih i malih poduzeća. Uzalud su nam svi poticajni zakoni i propisi ako se poduzetnik i investitor ne osjeća dobrodošlim u sredini u koju namjerava investirati. S druge strane, poduzetnici svojim odnosom prema zaposlenima i zajednici u kojoj djeluju moraju nedvojbeno dati do znanja da su radnici sa svojim vještinama i znanjima najveći unutarnji kapital svakog poduzetničkog pothvata. Istinski vjerujem da je partnerstvo rada i kapitala i dalje dobitna formula tržišne ekonomije. Na koncu, prilagodba globalnom poslovnom okruženju koju sam spomenuo nužna je na svim razinama, od državnih tijela i javne uprave, preko tržišta radne snage do sustava obrazovanja budućih radnika i poduzetnika.

Vjerujem da je partnerstvo rada i kapitala i dalje dobitna formula tržišne ekonomije

Iako smo formalno u EU-u tek nešto više od pola godine, nema naznaka da smo pozitivno iskoristili taj vjetar u leđa.

- Ne bih se složio s vama. Kao što sam napomenuo, postoji povećan interes investitora kojima postaje nešto interesantni kao mjesto ulaska njihove robe na tržište EU-a, ali i investitora koji iz Hrvatske pokrivaju širu regiju JI Europe. Svim našim kon-

kurentskim investicijskim prednostima sada smo dodali stabilnost i transparentnost koju donosi članstvo u EU-u te će vrlo brzo biti vidljivi i konkretni rezultati ulaska u EU.

Smatram da je bitno na-

glasiti da je Hrvatska trenutačno u procesu planiranja i programiranja europskih strukturnih i investicijskih fondova u okviru Kohezijske politike za financijsko razdoblje Europske unije 2014.-2020. godine. Ukupna alokacija za Kohezijsku politiku za Republiku Hrvatsku iznosi više od osam milijardi eura.

Europski parlament prihvatio je zakonodavni paket za Kohezijsku politiku u studenome 2013. godine te time potvrdio nova pravila koja bi trebala preusmjeriti ulaganja u realni sektor i područja koja su ključna za rast i zapošljavanje u financijskom razdoblju EU-a od 2014. do 2020.

Možemo li govoriti o konkretnim projektima?

- Od konkretnih projekata i iznosa u Hrvatskoj je trenutačno u provedbi devet velikih projekata vrijednih 222 milijuna eura i 26 grant shema u vrijednosti 80 milijuna eura, ukupno više od 300 milijuna eura. Do kraja 2013. objavit će se natječaji za projekte vrijedne 161 milijun eura i grant sheme vrijedne 100 milijuna eura, a do kraja prvog kvartala 2014. bit će objavljeni natječaji za projekte vrijedne 207 milijuna eura i 15 milijuna eura grant shema, ukupno 483 milijuna eura.

Na snagu je stupio i Zakon o strateškim investicijskim projektima. Koje njegove konkretne rezultate očekujete?

- Zakon o strateškim investicijskim projektima se treba promatrati kao

ni projekt se uopće neće razmatrati ako nije u prostornom planu te se neće stavljati na listu strateških investicija, a kamoli ozbiljnije razmotriti, ako nije suglasan s valjanim prostornim planom županije, općine ili grada.

Kakvo je raspoloženje u Vladi kad je riječ o pokretanju toliko željenog optimizma praćenog gospodarskim rastom?

- Nije problem raspoloženja samo u Vladi, jer smo svjesni težine zadatka s kojim smo suočeni. Bojim se da je ključ problema u raspoloženju u cjelokupnom društvu – od politike, preko gospodarstva i najšire javnosti, pa sve do medija. Pokrenuti optimizam praćen gospodarskim rastom je naša misija na kojoj svakodnevno radimo i u tome ćemo uspjeti – danas, za mjesec dana ili za pola godine. U svakom slučaju bit će to nešto kasnije nego što smo očekivali, ali ćemo sigurno u tome uspjeti.

Međutim, uspjeh bi bio i brži i lakši kada bismo kao društvo vjerovali u njega. Imam osjećaj da svi čekamo gospodarski rast kao preduvjet za optimizam iako je činjenica da nema gospodarskog rasta bez optimizma. Temelj gospodarskog rasta je poduzetnička inicijativa, a temelj svake takve inicijative jest optimistično vjerovanje da ćemo kroz sinergiju rada, znanja i kapitala stvoriti dodane vrijednosti. Ako nema tog optimističnog vjerovanja u startu, bojim se da ćemo puno težim putem ostvariti gospodarski rast. U poslovnom okruženju ima cijeli niz pozitivnih i uspješnih priča kojima se nažalost u medijima ne daje dovoljno prostora. Ne zezivam taj medijski prostor jer bi priča o uspjehu naših poduzetnika dala bolju ocjenu Vladi ili Ministarstvu gospodarstva, nego zato da svi zajedno iz tih primjera naučimo ono što je danas bitno za uspjeh na tržištu. A vidjeli bismo da je u osnovi svih uspješnih priča ista podloga – nove ideje i znanja, kvaliteta uloženog rada, vjera u sebe i usredotočenost na krajnjeg korisnika i, naravno, optimizam. ■

Pokrenuti optimizam praćen gospodarskim rastom je naša misija na kojoj svakodnevno radimo i u tome ćemo uspjeti

od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku, što bi trebao biti i jedan od temelja brzog pokretanja investicijskog ciklusa te rasta i razvoja hrvatskog gospodarstva.

Prvi korak prema ostvarivanju rezultata tog zakona je Povjerenstvo za procjenu i utvrđivanje prijedloga strateških projekata. Povjerenstvo, koje je osnovala Vlada, između ostalog ima zadaću ocijeniti prijedloge pojedinih strateških projekata te dati pozitivno ili negativno mišljenje o tome je li pojedini projekt strateški. U Vladino povjerenstvo koje odlučuje o strateškim projektima uz stalne članove ulaze i dva predstavnika lokalne zajednice u kojoj se projekt planira, te je tako lokalna samouprava u potpunosti uključena u proces donošenja odluka. Također, pojedini